

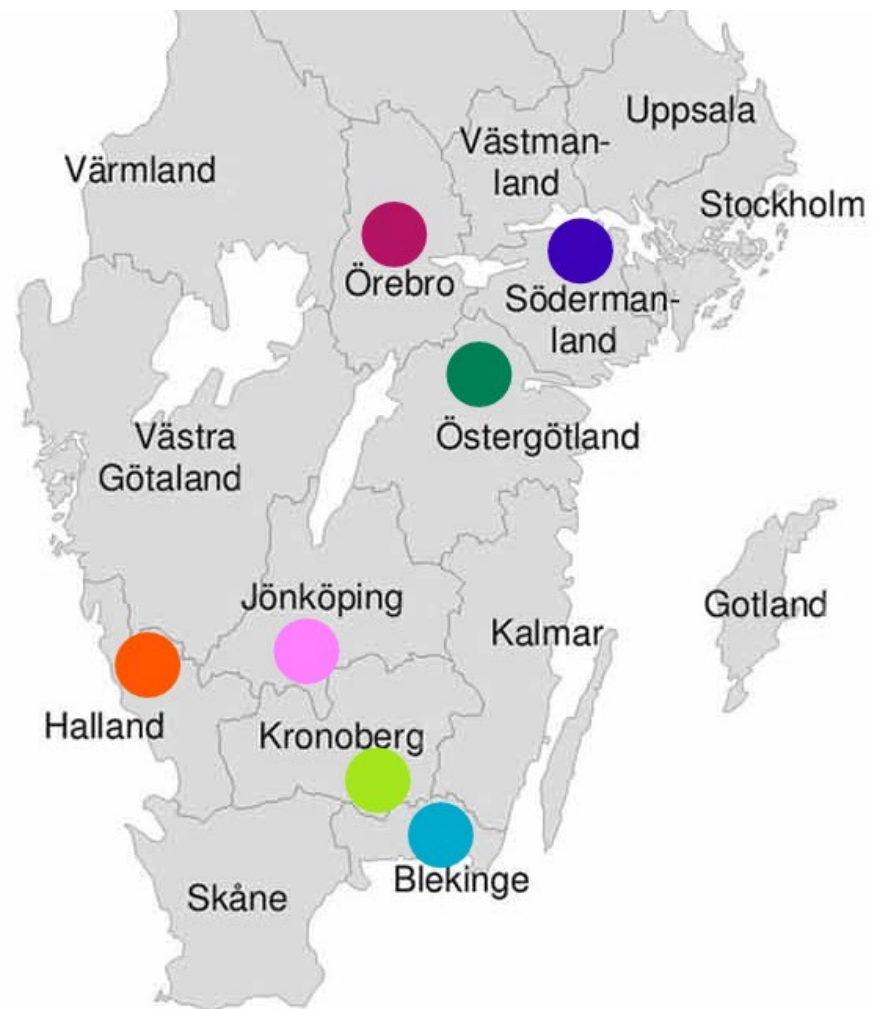
Hbtqi-diplomera din verksamhet!

Utbildningstillfälle 1

Region Blekinge | Region Halland | Region Jönköpings län | Region Kronoberg
Region Sörmland | Region Örebro län | Region Östergötland

Regioner i samverkan

För att förbättra såväl bemötandet av som arbetsmiljön för hbtqi-personer inom hälso- och sjukvården och övriga verksamheter i regionen och hos våra samarbetspartners.

[illegible]

Det här kan du förvänta dig av utbildningen

Förståelse för ett inkluderande förhållningssätt i mötet med människor i din yrkesroll

Kunskaper om hbtqi-frågor inom sitt eget yrkesområde och sin egen organisation

Förutsättningar för att kunna granska sin verksamhet utifrån normer och tillvaratagande av hbtqi-personers rättigheter

Dagens innehåll

Normmedvetenhet

Heteronormativitet och dess konsekvenser

Hbtqi-begrepp

Hbtq-historia

Hbtqi-personers livsvillkor och hälsosituation

Innehåll tillfälle 2

Repetition av begrepp och heteronormativitet

STI och hiv

Utsatthet för våld

Transpersoner i hälso- och sjukvården

Regnbågsfamiljer

Bemötandefrågor

Vi jobbar för att

Ingen ska uppleva sig kränkt eller missförstådd på grund av sexuell läggning eller könsidentitet/könsuttryck i mötet med vården eller våra övriga verksamheter

Förebygga och minska ohälsa bland hbtqi-personer

Alla ska känna sig välkomna att arbeta hos oss oavsett sexuell läggning eller könsidentitet/könsuttryck.

Att vara rättighetsförsvare

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

3 kap. 1 §

Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.

Att vara rättighetsförsvare

Socialtjänstlagen (2001:453)

1 kap. 1 §

Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet

Utgångspunkt

Alla människor har förutfattade meningar och föreställningar, som påverkar mötet med människor på olika sätt.

Vi är alla en del av att skapa och återskapa normer.

Alla som är en del av ett samhälle blir präglad av det samhällets sätt att sortera människor, även den som aktivt arbetar mot diskriminering och för inkludering.

Normer

Nämn några exempel på normer

Normer och makt

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Sexuell läggning

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning

Ålder

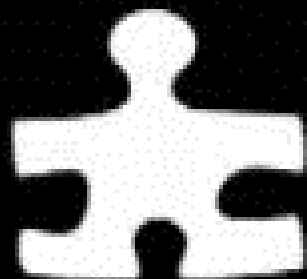
Normer - oskrivna lagar Regler

- Hur vi uppträder mot varandra styrs av normer eller oskrivna lagar.
- En regel är ofta mera tydlig än en norm och är ofta nedskriven.

https://www.youtube.com/watch?v=0zUNZpM_hVM

HANDISAM

MYNDIGHETEN MYNDIGHETEN

Anställningen

Vi söker folk!

Kom till Myndigheten
Information

Normer

Hur verkar normer?

Komma ut (berätta att en bryter mot normen)

Det enhetliga vi-et

Skämt på vems bekostnad?

Kategori	Norm	Risk för utsatthet
Kön	Mansnorm	Kvinnor / icke-män
Könsidentitet	Cisnorm	Transpersoner / intersexpersoner
Ålder	Åldersnorm	Yngre / äldre
Etnicitet	Vithetsnorm	Personer med annan hudfärg
Trosuppfattning	Sekulariserad kristen	Icke kristna och troende
Funktion	Funktionsnorm	Personer med funktionsnedsättning
Sexualitet	Heteronorm	Personer med annan sexuell läggning än heterosexuell

Heteronormativitet

Utgår från att det finns två separata biologiska kön och att vi föds in i ett av dessa.

Till dessa kön hör vissa beteenden, könsstereotyper, som alla förväntas följa.

Det förväntas också att alla är och agerar som om de är heterosexuella, samt att de vill leva i tvåsamhet och skaffa barn.

Heteronormativitet

Heterosexualiteten

Tas för given (alla är hetero/cis till motsatsen bevisas)

Ses som utgångspunkt

Eftersträvansvärd norm

Har självklart företräde

From 1970s children's book.

Boys are pilots.

Girls are stewardesses.

Boys are presidents.

Girls are First Ladies.

Boys are doctors.

Girls are nurses.

Boys are policemen.

Girls are metermaids.

Boys can eat.

Girls can cook.

Boys build houses.

Girls keep houses.

Boys invent things.

Girls use what boys invent.

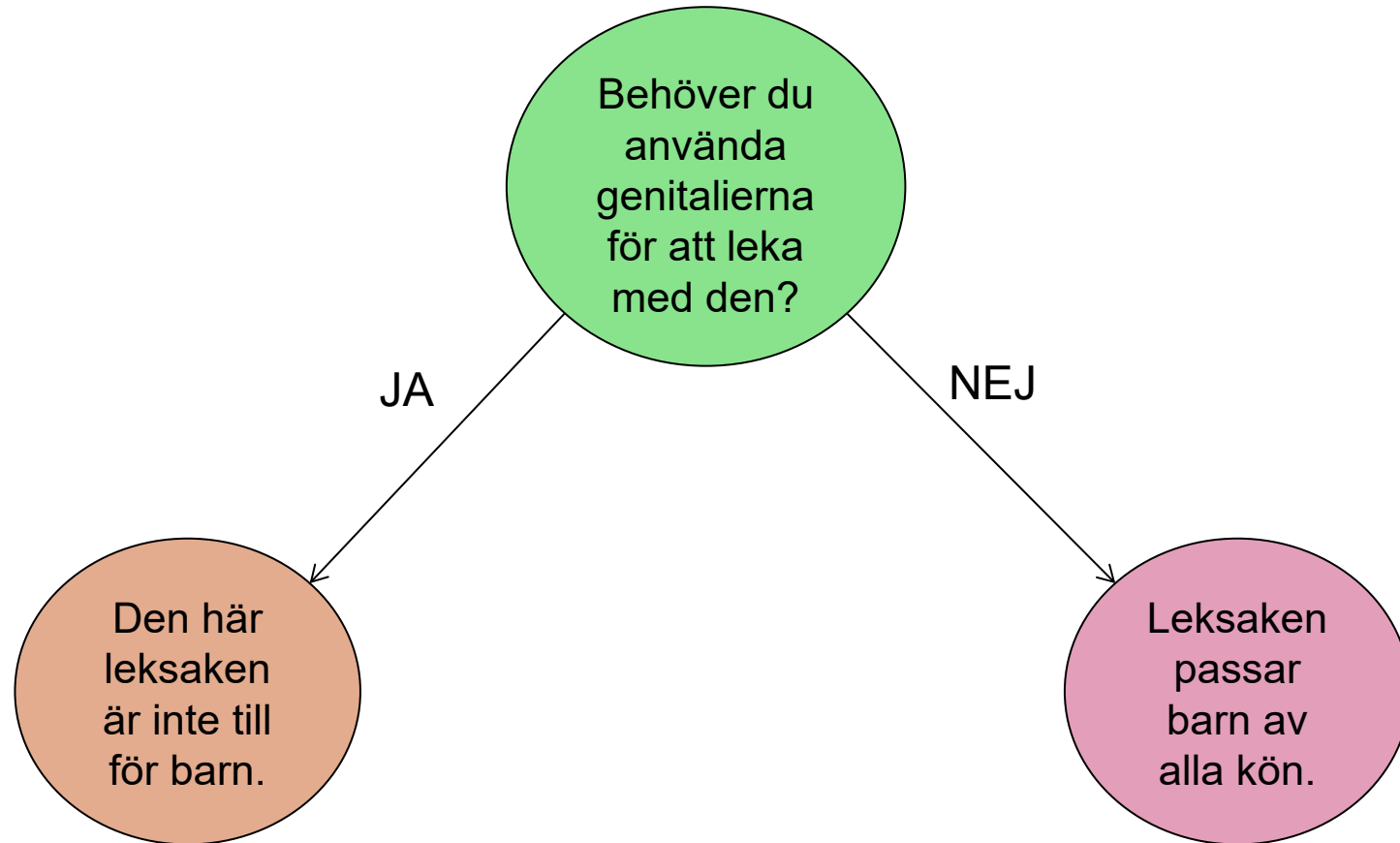

Boys fix things.

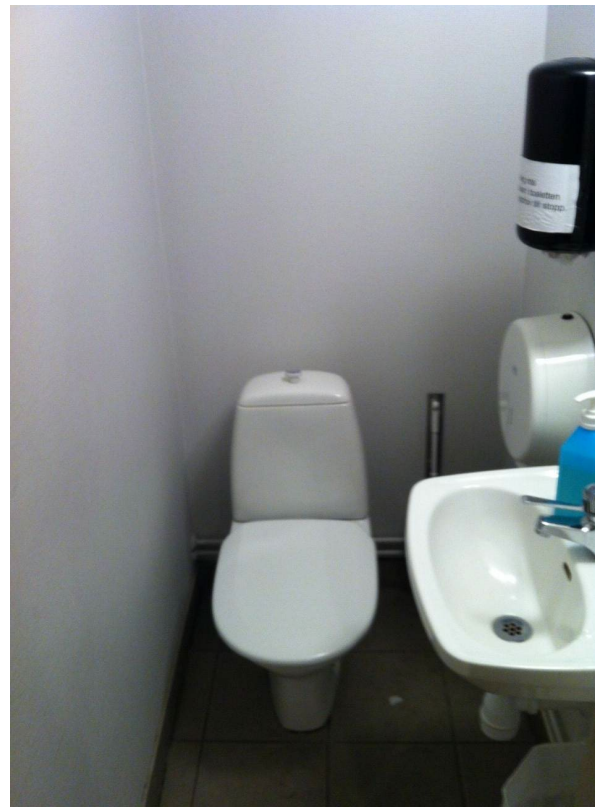
Girls need things fixed.

Hur du får reda på om en leksak är till för en pojke eller flicka – en guide

”Om jag går på till exempel bio så går jag alltid på visningar vid 17:30, jag dricker endast morgonkaffe den dagen så jag inte kommer behöva använda toaletten på biografen eftersom både andra besökare och personal inte tycker jag ska använda damernas.

Varje år jobbar jag på en mässa, där kan jag inte heller gå på toaletten. I tre dagar jobbar jag med att bygga utställarmonter så det är väldigt fysiskt krävande. Även de dagarna dricker jag inte så jag ska slippa gå på toaletten, både personal och andra utställare har försökt hindra mig från att gå på toaletten och det är lättare att bara skippa det helt (transkvinna 30 år)”.

Berättelse från utredningen av transpersoner 2017

Huvudsida
Introduktion
Deltagarportalen
Bybrunnen
Senaste ändringarna
Slumpartikel (~bot)
Ladda upp filer
Stöd Wikipedia
Kontakta Wikipedia
Hjälp

På andra projekt
Commons

Skriv ut/exportera
Skapa en bok
Ladda ned som PDF
Utskriftsvänlig version

Verktyg
Sidor som länkar hit
Relaterade ändringar
Specialsidor
Permanent länk
Sidinformation
Använd som referens
Wikidata-objekt

Språk
العربية
English
Español
हिन्दी
Русский
Suomi
أردو
יידיש

Inte inloggad Diskussion Bidrag Skapa konto Logga in

Artikel Diskussion

Läs Redigera Redigera wikitext Visa historik

Sök på Wikipedia

Heterosexualitet [redigera | redigera wikitext]

Heterosexualitet är **sexuell** attraktion eller **kärlek** till en person av motsatt kön eller till sexuellt beteende mellan **organismer** av motsatt **kön**.^[1] Heterosexualitet kontrasteras med **homosexualitet** (attraktion, uppförande eller sexuell preferens mellan samma kön), **bisexualitet** (kvinnor och män) och **asexualitet** (inget av könen). Heterosexuell kallas ibland även för "straight".

Enligt studier från 1948 och 1953 är heterosexualitet den vanligaste sexuella läggningen bland människor.^[2]

Innehåll [dölj]

- Etymologi
- Historia
- Se även
- Referenser
 - Noter
 - Allmänna källor

En kvinna och en man med sitt nyfödda barn.

Etymologi [redigera | redigera wikitext]

Förledet *hetero* kommer från grekiskans *heteros*, vilket betyder 'annan', 'olika'. Termen "*heterosexuell*" myntades kort efter det att termen "*homosexuell*" hade introducerats av **Karl Maria Kertbeny** 1868 och publicerades första gången 1869.

Historia [redigera | redigera wikitext]

Ordet heterosexualitet har genom historien haft olika betydelser och är i praktiken ett relativt modernt begrepp. Under den senare hälften av 1800-talet användes ordet till exempel som en benämning för en ovanligt stark sexuell dragning till såväl män som kvinnor. Alltså med i den meningen vi idag använder ordet **bisexualitet**.^[källa behövs]

En annan användning av ordet var som en benämning för en extrem form av sexuell dragning till människor av annat kön. Ordet kunde också vara benämning på alla former av sexuella handlingar mellan personer av olika kön som inte var barnaallstrande. Den sexuella normen var reproduktivt sex inom äktenskapet.^[3]

Se även [redigera | redigera wikitext]

- Heteronormativitet
- Homosexualitet
- Bisexualitet
- Pansexualitet
- Queerteori

Referenser [redigera | redigera wikitext]

Huvudsida
Introduktion
Deltagarportalen
Bybrunnen
Senaste ändringarna
Slumpartikel (-bot)
Ladda upp filer
Stöd Wikipedia
Kontakta Wikipedia
Hjälp

På andra projekt

Commons
 Ordbok
 Ordbok

Skriv ut/exportera

Skapa en bok
Ladda ned som PDF
Utskriftsvänlig version

Verktyg

Sidor som länkar hit
Relaterade ändringar
Specialsidor
Permanent länk
Sidinformation
Använd som referens
Wikidata-objekt

Språk

★ Deutsch
English
★ Esperanto
★ فارسی
★ 한국어

Inte inloggad Diskussion Bidrag Skapa konto Logga in

Artikel Diskussion

Läs Redigera Redigera wikitext Visa historik

Sök på Wikipedia

Homosexualitet [redigera | redigera wikitext]

Uppslagsordet "Gay" leder hit. För andra betydelser, se *Gay (olika betydelser)*.

Homosexualitet kan syfta på **sexuell** attraktion eller **kärlek** till en person av samma kön, sexuell beteende mellan **organismer** av samma **kön** eller en sexuell preferens för en **organism** av samma **kön**. När man beskriver det senare åsyftas en varaktig sexuell och romantisk attraktion till det egna könet, som inte nödvändigtvis avspeglas i det sexuella beteendet.^[1] Homosexualitet kontrasteras med **heterosexualitet** (attraktion, uppförande eller sexuell preferens mellan motsatta kön), **bisexualitet** (båda kön) och **asexualitet** (inget av könen).

Innehåll [dölj]

- 1 Etymologi
- 2 Historia
 - 2.1 Antiken
 - 2.2 Kina
 - 2.3 Medeltiden
 - 2.4 Nya tiden
 - 2.4.1 Tyskland
 - 2.4.2 Nederländerna
 - 2.4.3 USA
 - 2.4.4 Sverige
- 3 Homosexuellas villkor
 - 3.1 Äktenskap och registrerat partnerskap
 - 3.2 Att komma ut
 - 3.3 Förföljelse och fördomar
 - 3.4 Homosexuellas villkor i världen
 - 3.4.1 Afrika
 - 3.4.2 Asien
 - 3.4.3 EU
 - 3.4.3.1 Sverige
 - 3.4.4 Mellanöstern
 - 3.4.5 USA
- 4 Homosexualitet i djurvärlden
- 5 Uppfattningar, teorier och forskning om homosexualitet
- 6 Andelen homosexuella
 - 6.1 Undersökningsresultat
- 7 Benämningar på homosexuella
- 8 Se även
- 9 Referenser

Två kvinnor som kysser varandra.

Två män som kysser varandra.

Bildgoogling 1

"Kärlek"

2026-08-27

Bildgoogling 2

"Familj"

2026-08-27

Bildgoogling 3

"Sex"

2026-08-27

Att räkna för att se vem som räknas

DET FÖRSTA STEGET MOT EN jämställd och inkluderande bildkommunikation är att *räkna*. Hur många kvinnor och män syns i våra bilder? Och hur ser det ut om vi breddar blicken och även inkluderar kriterier som ålder, hudfärg, könsuttryck och funktionsförmåga?

Om man inte räknar är det svårt att få syn på obalansen som ofta finns – och då går den inte heller att förändra.

PÅ SIDAN TILL HÖGER HAR vi räknat antalet kvinnor och män* i bilder som togs somrarna 2012 och 2013 och som Gävle kommun har använt i marknadsföringsmaterial.

Vissa av bilderna hängde ett kort tag uppe som affischer i Stadshusets skyltfönster, men plockades snabbt ner eftersom de stötte på hård kritik från medborgare.

FÖR DET FÖRSTA KAN VI konstatera att könsbalansen är långt ifrån jämn. I bilderna förekommer 37 män och 21 kvinnor. Räknat i procent blir det 64 % män och 36 % kvinnor – vilket inte ens lever upp till vad Statistiska centralbyrån definierar som "OK"-jämställt (en könsbalans på 60–40 % åt endera hållet).

Tittar vi inte bara på kvantitet, utan på vad folk faktiskt gör på bilderna, är bildserien en ännu större genusflopp. Pojkar och män är *aktiva* i bilderna. De spelar fotboll, paddlar kajak, åker skateboard och dyker från kajkanter. Flickor och kvinnor är däremot *passiva*. De sitter still, passar

barn eller tittar på män som gör saker. Det mest fysiskt aktiva en person av kvinnligt kön gör i bildserien är att försiktigt klappa en häst. (Och där snubblar vi in i en annan könsstereotyp; nämligen att hon ägnar sig åt ett typiskt "tjejligt" intresse.)

MEN VÄNTA. ÄN ÄR VI inte klara. Vi skulle ju granska bilderna utifrån fler faktorer än kön. Och när vi gör det blir det tydligt att inte alla Gävlebor får synas.

Det finns inga personer med (synliga) funktionsnedsättningar. Det finns inga regnbågsfamiljer eller par som är synbart något annat än hetero. Bara två personer som är 60+. Och bara två personer med till synes utomnordisk bakgrund. (Det blir en andel på 2,5 %, vilket kan jämföras med att 17,9 % av Sveriges befolkning har utomnordisk bakgrund, enligt Statistiska centralbyrån.)

Intrycket dessa bilder ger är att Gävle främst är befolkat av vita, vältränade män i 30-årsåldern, lite passiva flickor och ensamstående mammor. Och en mäs.

*Självklart kan vi aldrig säkert veta någons kön bara genom att titta på den, men vi kan tillåta oss att ta fel någon gång om vi bara räknar tillräckligt många.

I bara 31 % av alla svenska nyhetsartiklar och -inslag är huvudpersonen en kvinna.

Globalt är siffran 24 % kvinnor. Personer med en annan könsidentitet än kvinna/man existerar knappt i media överhuvudtaget.

Källa: Räkna med kvinnor, 2015.

Foto: iStockphoto

Foto: Albin och Karl Bögren

Räkneexempel från bilderna som startade det hela

- Könsbalans: **21 kvinnor** (36 %) och **37 män** (64 %)
- Av personerna som är aktiva i bild är **25 pojkar/män** och **en (1) tjej**
- Antal äldre människor: **2**
- Antal personer med (till synes) utomnordisk bakgrund: **2**
- Antal (synliga) hbtq-personer eller regnbågsfamiljer: **0**
- Antal personer med (synliga) funktionsnedsättningar: **0**
- Antal måsar: **1**

<https://www.genusfotografen.se/bilder-som-forändrar-varlden/>

Konsekvenser av heteronormen

Normer hänger ihop med maktstrukturer

Den som bryter mot normen ses som avvikande → risk för diskriminering, sämre bemötande, kränkande behandling och hatbrott

Heteronormativitet är ofta omedveten!

Normkritik/normmedvetenhet

Synliggöra och ifrågasätta normer

Synliggöra normernas konsekvenser

Granska egen position

Skapa strategier för förändring

Heteroprivilegier?

Exempel på privilegier

Ses som självklar

Ses som individ

Känsla av trygghet

Bli speglad av omgivningen

Lätt att göra sig hörd

Bekräftad som person och i livssituation

Inkludering

Förutsätts alltid närvara

Ingen har åsikter om ens normföljande

Behöver inte förklaras

Resa mer obehindrat

Den du är inte ett skällsord

Visa kärlek offentligt

Bli förälder

Ett normkritiskt/normmedvetet arbetssätt innebär att

Flera normer kan hanteras samtidigt

Osynliga strukturer synliggörs och förändras

Att invanda tankemönster och upplevda självklarheter kan behöva ändras

Att alla inblandade måste arbeta med sig själva

Att personer med mycket (informell eller formell) makt kan uppleva sig ifrågasatta

Att personer som brukar bli ifrågasatta slipper blir det

Hbtqi-begreppet

Homosexualitet

Sexualitet

Bisexualitet

Transpersoner

Kön

Queera personer

Kön & sexualitet

Intersex

Kropp

Förkortningarna

Hbt

Hbtq

Hbtqi

Hbtqia

Hbtq+

På engelska: LGBTQ

Sexualiteter

Juridiskt sett tre sexuella läggningar:

Heterosexualitet

Homosexualitet

Bisexualitet

...i verkligheten långt fler

Berör många livsområden:

relationer, familj, grupptillhörighet och
sociala sammanhang

Aspekter av sexualitet:

Vem/vilka jag blir kär i

Vem/vilka jag vill vara ihop med/leva
med

Vem/vilka jag tänder på sexuellt

Vem/vilka jag har sex med

Hur jag identifierar mig

Hbtqi-begreppet bokstav för bokstav

H

Homosexualitet, homosexuella

Bögar, lesbiska, flator, gay, queer

Samkönat begär, samkönade relationer

MSM och KSK (handlar om sexuell handling, inte om sexualitet)

Hbtqi-begreppet bokstav för bokstav

B

Bisexualitet, bisexuella

Samkönat begär, samkönade relationer

Olikkönat begär, olikkönade relationer

Kön

Juridiskt sett två kön (i Sverige): kvinna och man
...i verkligheten fler könsidentiteter.

Många aspekter på kön

Kroppsligt kön - bl.a. yttre och inre könsorgan, hormonnivåer.

Juridiskt kön - folkbokföring, id-handlingar, personnummer. Två i Sverige.

Könsidentitet – mentalt kön, det kön en själv känner sig som (kallas även psykologiskt kön)

Könsuttryck - hår, smink, kläder, kroppsspråk, röst m.m. Valda och icke-valda aspekter. Det kön andra ser en som. (kallas även socialt kön)

Hbtqi-begreppet bokstav för bokstav

T

Transpersoner

Tre huvudtyper av transpersoner

- Binär (transsexuell, transkille, transtjej)

- Icke-binär (nongender, agender, intergender, genderqueer)

- Trans huvudsakligen i fråga om könsuttryck, "klä om"
(transvestit, crossdresser)

A dark grey silhouette of a person standing, facing forward, with arms slightly away from the body. It is centered in the background of the slide.

metro förklarar

Vad är skillnaden mellan CIS och TRANS?

<https://www.youtube.com/watch?v=5Bt0S6XWYF4>

Konsekvenser i vardagen – under transparaplyet

Bristande information från myndigheter och vården kring utmaningar med byte av personnummer samt stöd för hur en bäst hanterar det.

Exempelvis kan det uppstå problem med:

- Examensbevis
- Frikort på apotek
- Bankkonton
- Telefonabonnemang
- Försäkringar
- Elbolag

Transutredningen (2017) vittnar om att individer lägger 10 tim/vecka i olika ärenden kopplat till personnummer i samband med att ändring av juridiskt kön.

Globalt finns det minst elva länder med någon form av tredje juridiskt kön, 2026:

1. Australien
2. Indien
3. Nepal
4. Pakistan
5. Bangladesh
6. Nya Zeeland
7. Tyskland
8. Sydafrika
9. Canada
10. Island
11. Argentina

Vad har du för pronomen?

HAN

HEN

DET

DEN

HON

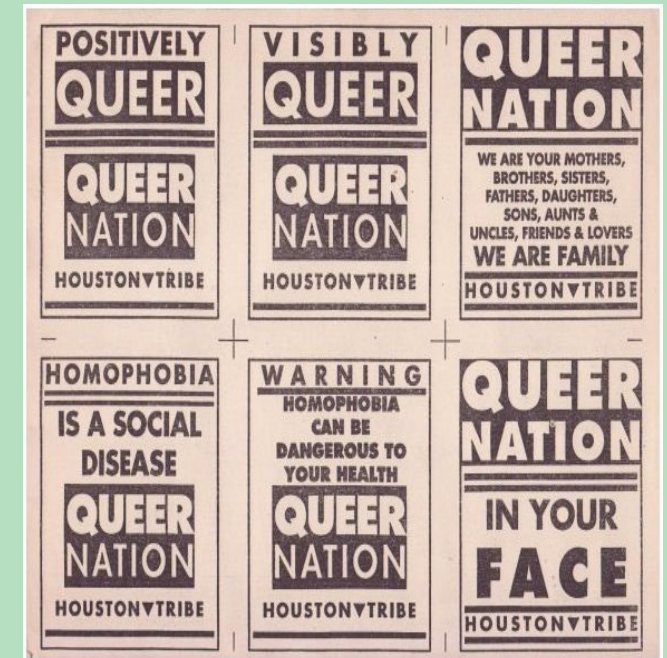
Hbtqi-begreppet bokstav för bokstav

Q

Queer är ett brett begrepp som kan betyda flera olika saker

Identitet
Handling
Förhållningssätt
Teori
Politisk aktivism
Skällsord...

Queer är ett aktivt motstånd mot heteronormen. Passar inte in i sexualitets- och/eller "könsfacken", men gemensamt är queer ett ifrågasättande av heteronormen.

Hbtqi-begreppet bokstav för bokstav

I

Intersex

Variationer av kroppens:

Inre könsorgan

Yttre könsorgan

Könshormoner

Könskromosomer

Sekundära könskaraktistika

Behöver inte ha
med
könsidentitet att
göra!

Intersex eller DSD

Intersex

Aktivistterm

Fokus på Mänskliga rättigheter (MR) och
levd erfarenhet

Inkludering och fysisk variation

Avmedikalisering

Disorders of sex development (DSD)

Medicinterm

Fokus på medicin, kroppar och kirurgi

Normalisering och tvåkönsnorm

Medikalisering

Hbtq-historia

1944: I Sverige avkriminaliseras sex mellan personer av samma kön.

1950: RFSL bildas den 21 oktober

1972: Lagen om fastställelse av könstillhörighet i vissa fall

1979: Homosexualitet upphör klassas som psykisk sjukdom

1982: Första personen diagnostiseras med hiv i Sverige

1995 Partnerskapslagen träder i kraft i Sverige.

1996: Den första effektiva bromsmedicinen mot hiv blir tillgänglig i Sverige

2001: RFSL beslutar att transpersoner ska inkluderas i RFSL:s målgrupp

2003: Samkönade par tillåts adoptera

2005: Sexuell läggning och kön blir skäl till att söka asyl

2005: Lesbiska par får rätt till inseminering

2009: Uppdaterad diskrimineringslag

2009: Socialstyrelsen avskaffar diagnosen transvestism

Hbtq-historia

2009: Namnlagens tillämpning ändras så att alla myndiga personer får ha vilket namn de vill, oavsett juridiskt kön.

2009: Äktenskap blir könsneutralt

2012: Personer som fyllt 12 år (men är under 18 år) får ha vilket namn de vill, med alla vårdnadshavares samtycke

2013: Den som vill byta juridiskt kön i Sverige måste inte längre vara svensk medborgare. Däremot måste man vara folkbokförd i Sverige.

2013: Steriliseringslagen av transsexuella avskaffas

2017: Adoptionscentrum förmedlar den första internationella adoptionen till ett svenskt samkönat par

2018: beslutas att personer som drabbats av det tidigare steriliseringskravet i könstillhörighetslagen kan ansöka om statlig ersättning enligt en ny lag

2019 Transpersoner inkluderas i hatbrottslagstiftningen

2025 Könstillhörighetslagen uppdateras

Sejer för Sveriges homosexuella: NU FÖRSVINNEN SJUKDOMSSTÄMPELN

Av **CHRISTER GERLACH**

Nu ska den förhatliga siffran 302 bort ur sjukdomsregistret. Siffran som avslöjar om du är homosexuell.

Barbro Westerholm, 46, är chef på socialstyrelsen. Hon säger:

— Självklart att beteckningen ska bort.

Landets homosexuella män och kvinnor jublar. De har nått en stor framgång.

Den 19 oktober i år försvinner siffran 302. Och varför är det så viktigt?

Jo, hela världen använder sig av ett system för att klassificera sjukdomar som Världshälsorganisationen skrivit. Så också Sverige.

Där står det att homosexuella personer ska klassas med siffran 302. Siffran står för en mental rubning.

RFSL — Riksförbundet för sexuell likaberättigande — har länge kämpat för att bli kvitt

monstrerade de vid socialstyrelsen.

Chefen Barbro Westerholm lovade att ta itu med problemet. Hon höll löftet. I går så hon till Expressen:

Kvarleva

— Jag kände inte till problemet. Det är väl en gammal kvarleva. Men nu ska beteckningen bort.

Barbro Westerholm har själv drivit på ärendet. Nu är det på snabbrevis. Förmodligen kommer det upp på styrelsens sammanträde den 19 oktober. Barbro Westerholm:

Optimistisk

— Jag är optimistisk. Jag tror att styrelsen stryker beteckningen.

Därefter kommer socialstyrelsen anvisa alla berörda myndigheter att stryka beteckningen där den eventuellt finns med.

— Datarregistren ska rensas från allt som inte hör dit. De ska vara till för att hjälpa, säger Barbro Westerholm. Jag är emot allt som kan tyda på diskriminering.

Sverige blir först i världen med att stryka den förhatliga siffran 302. USA har ett förslag på gång. Och lär komma tvåa.

— Det här hänger väl samman med riksdagens målsättning att fördöma mot människor som har ett annat synsätt på sexualiteten ska bort, säger hon.

Under demonstrationen vid socialstyrelsen ropade man i kör:

"Vi är arga, inte snälla.

Vi är homosexuella.

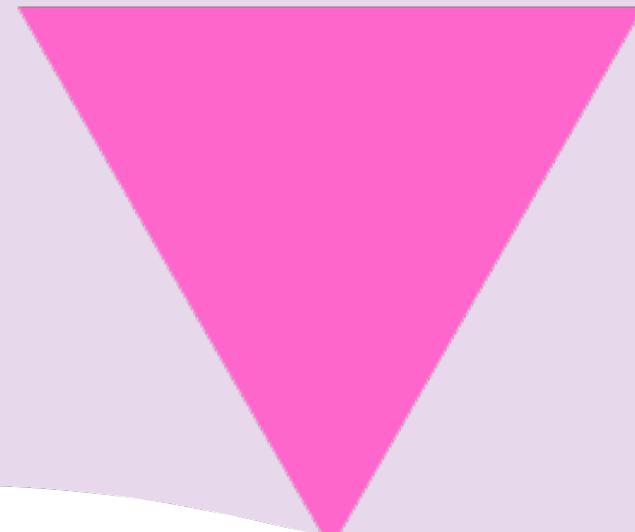
Nu ska sjukdomsstämpelein bort

annars blir processen kort."

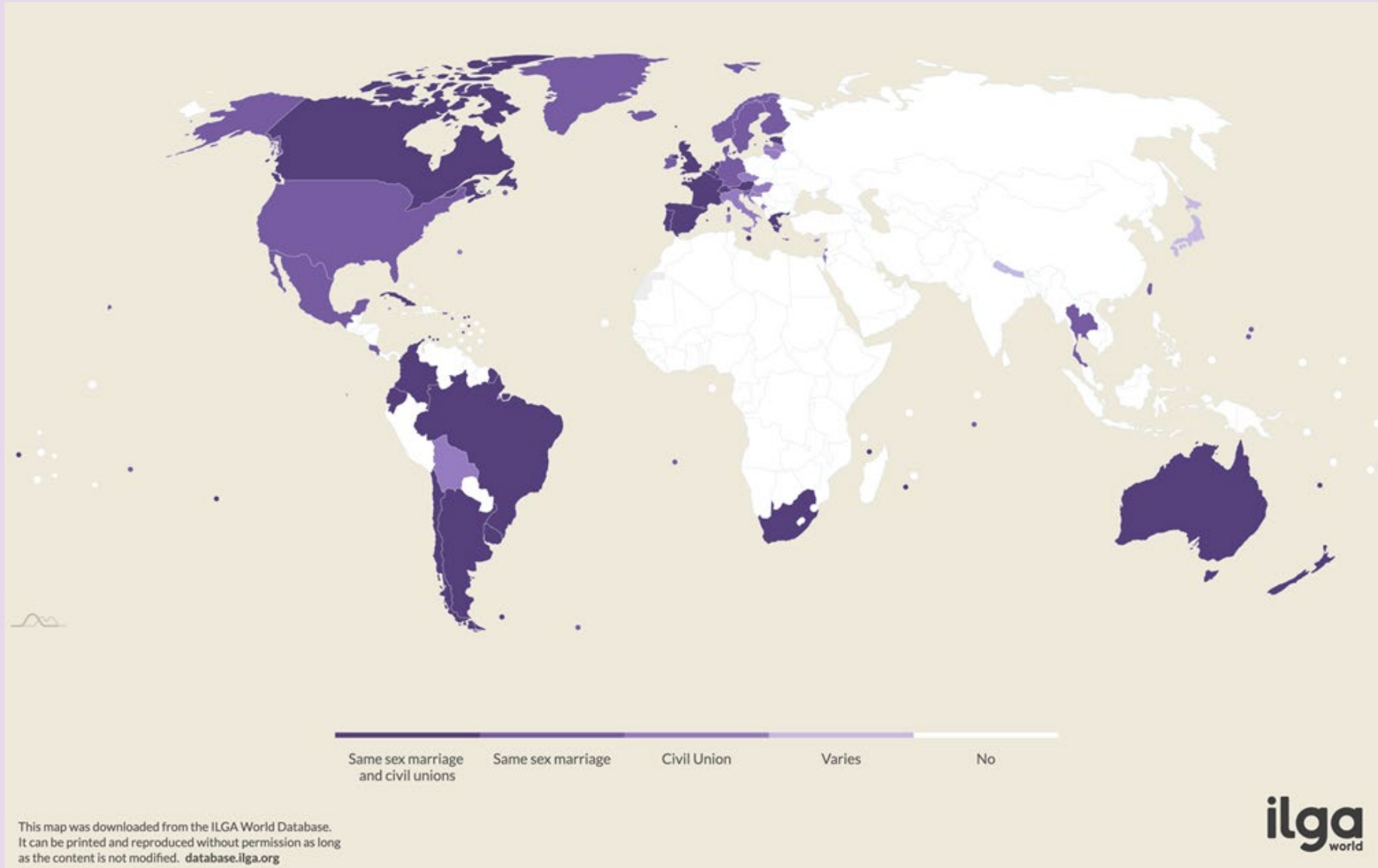
Fredagen den 19 oktober när de homosexuella en liten bit längre i kampen för likaberättigande.

Barbro Westerholm, 46, socialstyrelsens nya chef, vill ha bort siffran 302 ur sjukdomsregistret. Den som avslöjar om du är homosexuell. I dag jublar landets homosexuella män och kvinnor. Sverige blir först i världen med att ta bort siffran

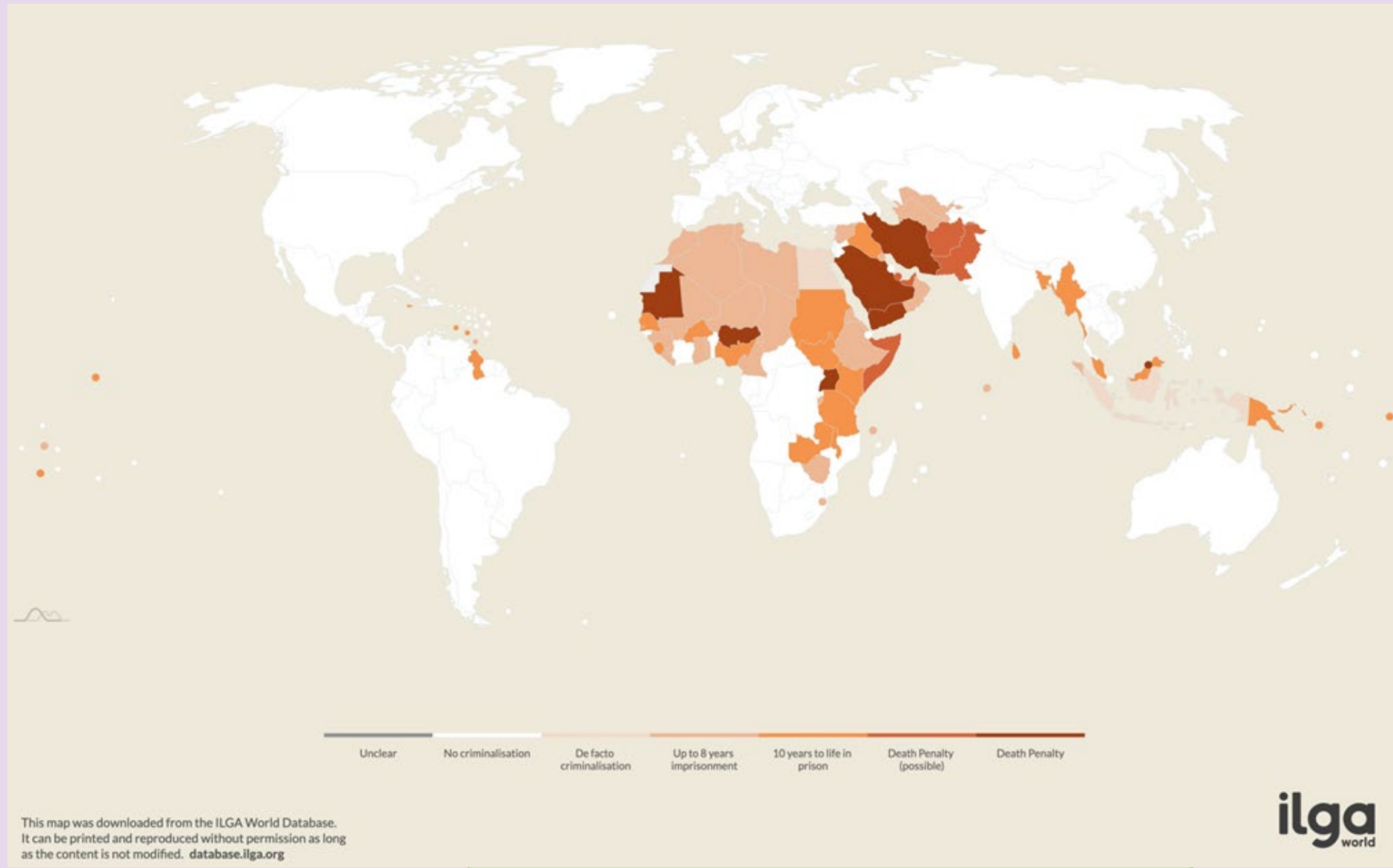

Rättsligt erkännande av samkönade relationer (april 2026)

Kriminalisering av samkönade sexuella handlingar (april 2026)

För att få lite perspektiv...

2026 är det legaliserat med:

Samkönat äktenskap i 38 länder

Barnäktenskap i över 100 länder

Vad får heteronormen för konsekvenser?

Folkhälsomyndigheten (FoHM) –
Homosexuellas, bisexuellas och transpersoners
hälsosituation

Folkhälsomyndigheten –
Hälsa på lika villkor 2022

FoHM – Befolkningsundersökningen
SRHR 2017

FoHM – Befolkningsundersökningen
SRHR 2024

FoHM – Befolkningsundersökningen
SRHR 2024 hbt

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor –
Om unga hbtq-personer – FRITID

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)
–
”Jag är inte ensam, det finns andra som jag”, Unga hbtqi-
personers trygghet och utsatthet – 2022

FoHM –
Utvecklingen av hälsan och hälsans bestämningsfaktorer
bland homo- och bisexuella personer

FoHM 2015 –
Rätten till hälsa: Hur normer och strukturer inverkar på
transpersoners upplevelser av sexuell hälsa,

Forum för levandehistoria ”Unga tycker om andra” 2024-
2025

Psykisk ohälsa

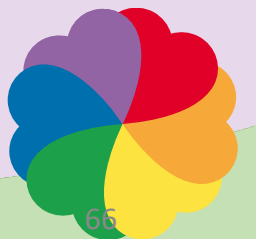
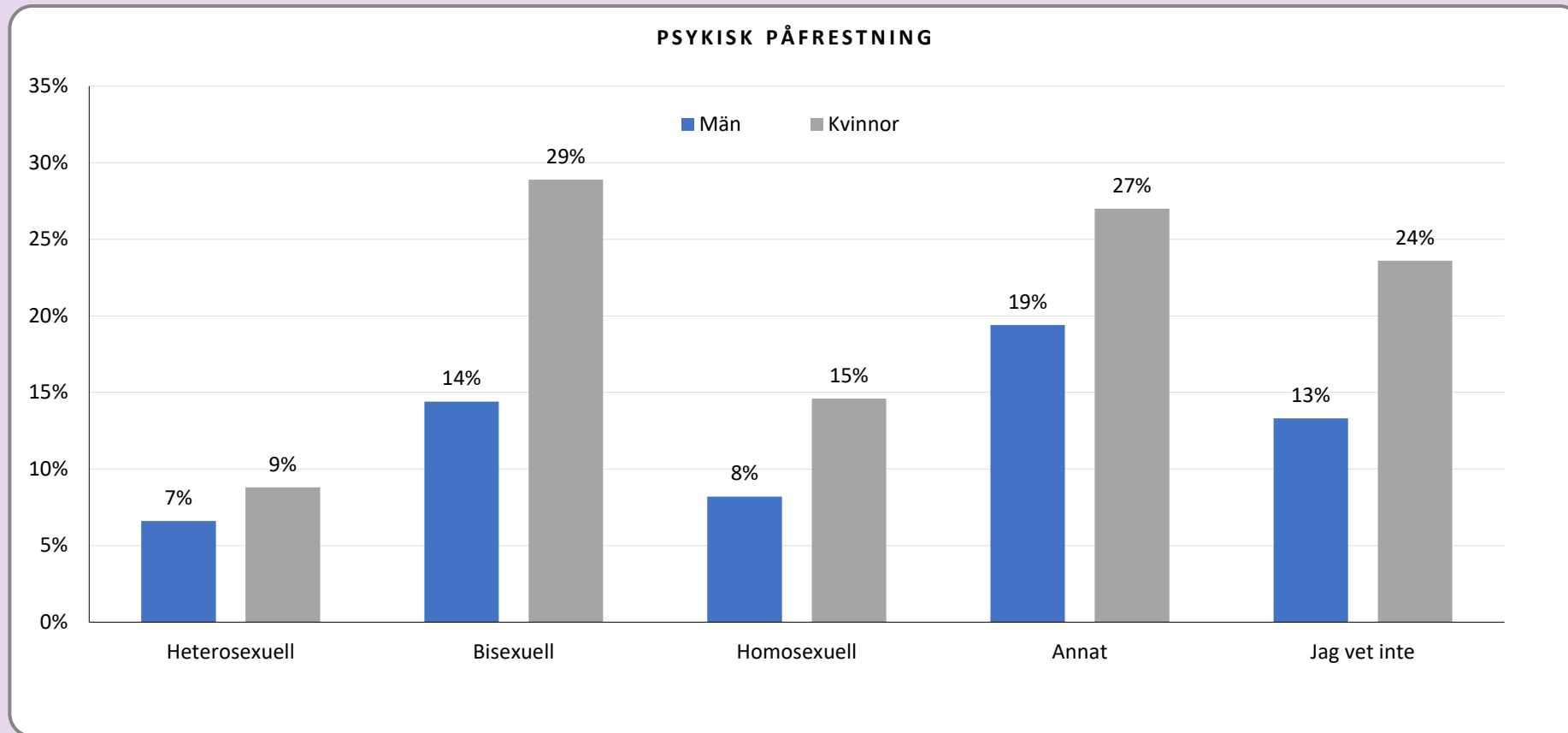
Andelen som upplever psykisk påfrestning är större bland homo- och bisexuella än hos den övriga befolkningen.

I gruppen bisexuella är det mer än dubbelt så vanligt att leva med psykisk påfrestning än hos övriga befolkningen.

Folkhälsomyndigheten – Hälsa på lika villkor 2022

Psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa

Större risk för suicid!

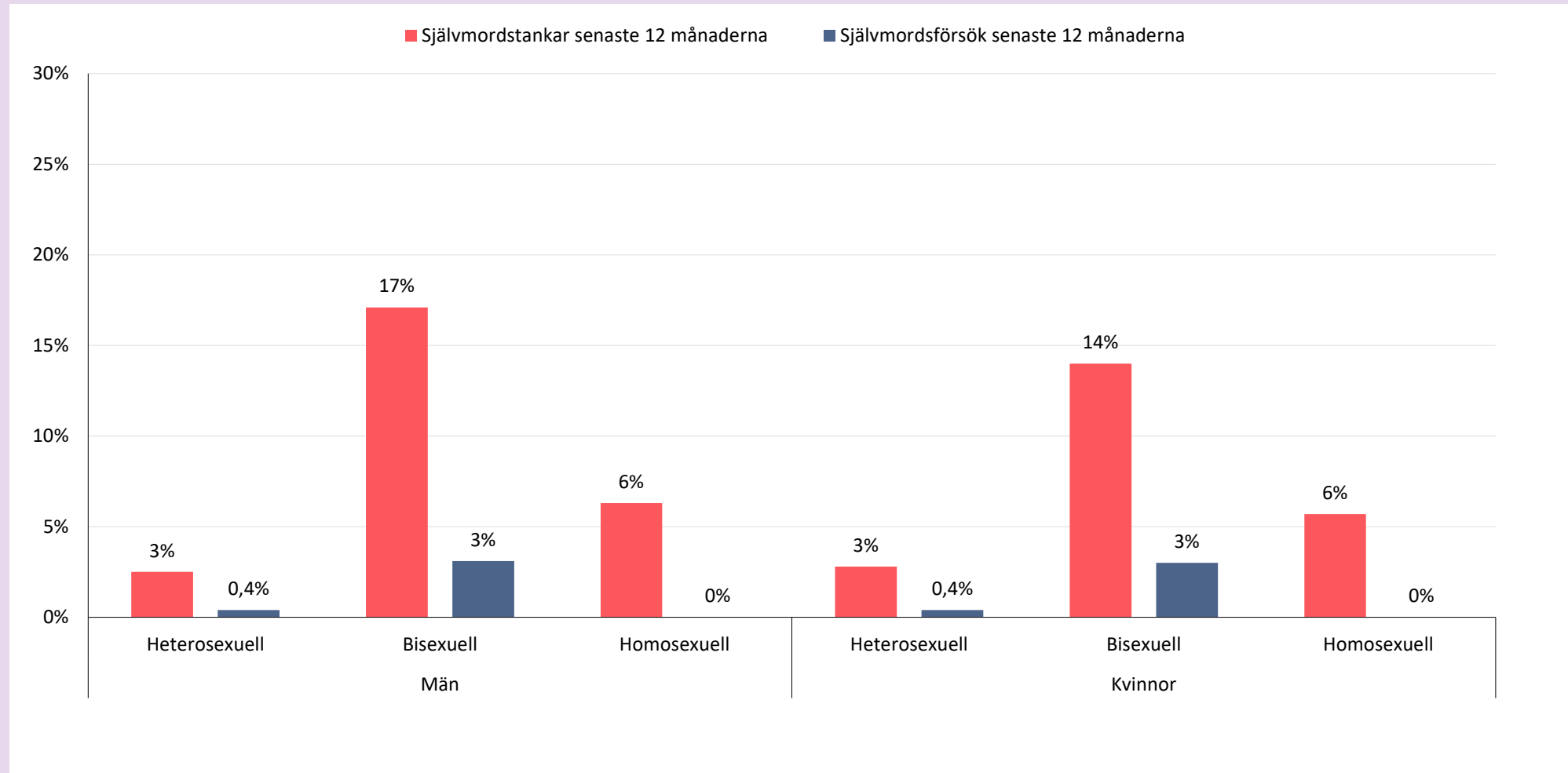
Andelen som senaste året haft suicidtankar var dubbelt så stor hos homosexuella som hos övriga befolkningen.

Bland bisexuella är både suicidtankar men även suicidförsök mångdubbelt vanligare.

Folkhälsomyndigheten – Hälsa på lika villkor 2022

Suicidstankar och suicidförsök senaste 12 månaderna

Suicidtankar och suicidförsök transpersoner

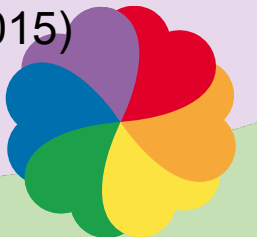
36 procent har övervägt att ta sitt liv under det senaste året, jämfört med 6 procent bland befolkningen i allmänhet.

Bland 15 – 19-åringarna är andelen i gruppen transpersoner 57 procent.

Andelen som gjort suicidförsök under det senaste året är nästan fem gånger större än bland befolkningen i allmänhet.

40 procent i åldrarna 15–19 år har uppgett att de någon gång försökt att ta sitt liv.

Folkhälsomyndighetens enkätundersökning av transpersoner (2015)

Hur mår unga hbtq-personer?

Unga hbtqi-personers livsvillkor

Unga hbtqi-personer har sämre hälsa än andra unga, det gäller framför allt den psykiska hälsan

Unga hbtqi-personer saknar trygghet och studiero i skolan i större utsträckning än andra unga

Många unga hbtqi-personer avstår från fritidsaktiviteter av rädsla för att bli dåligt bemötta

Jämfört med andra unga är det vanligare att unga hbtqi-personer utsätts för mobbning, hot och misshandel.

<https://www.mucf.se/publikationer/jag-ar-inte-ensam-det-finns-andra-som-jag>

Otrygghet påverkar vardagen

”Allt ifrån liksom vilken rutt jag tar, till min närmaste tågstation, till vilka områden jag umgås i, var fikar jag med mina kompisar? Det skulle jag säga är ett stort hinder, eller vad man nu ska säga, i min vardag. Att det är någonting som jag tänker på nästan varje gång man drar upp kartan på mobilen, och tänker hur man ska ta sig från plats A, till plats B, kanske främst i mindre kända ställen.”

Hbq-person, cisperson, 16 år

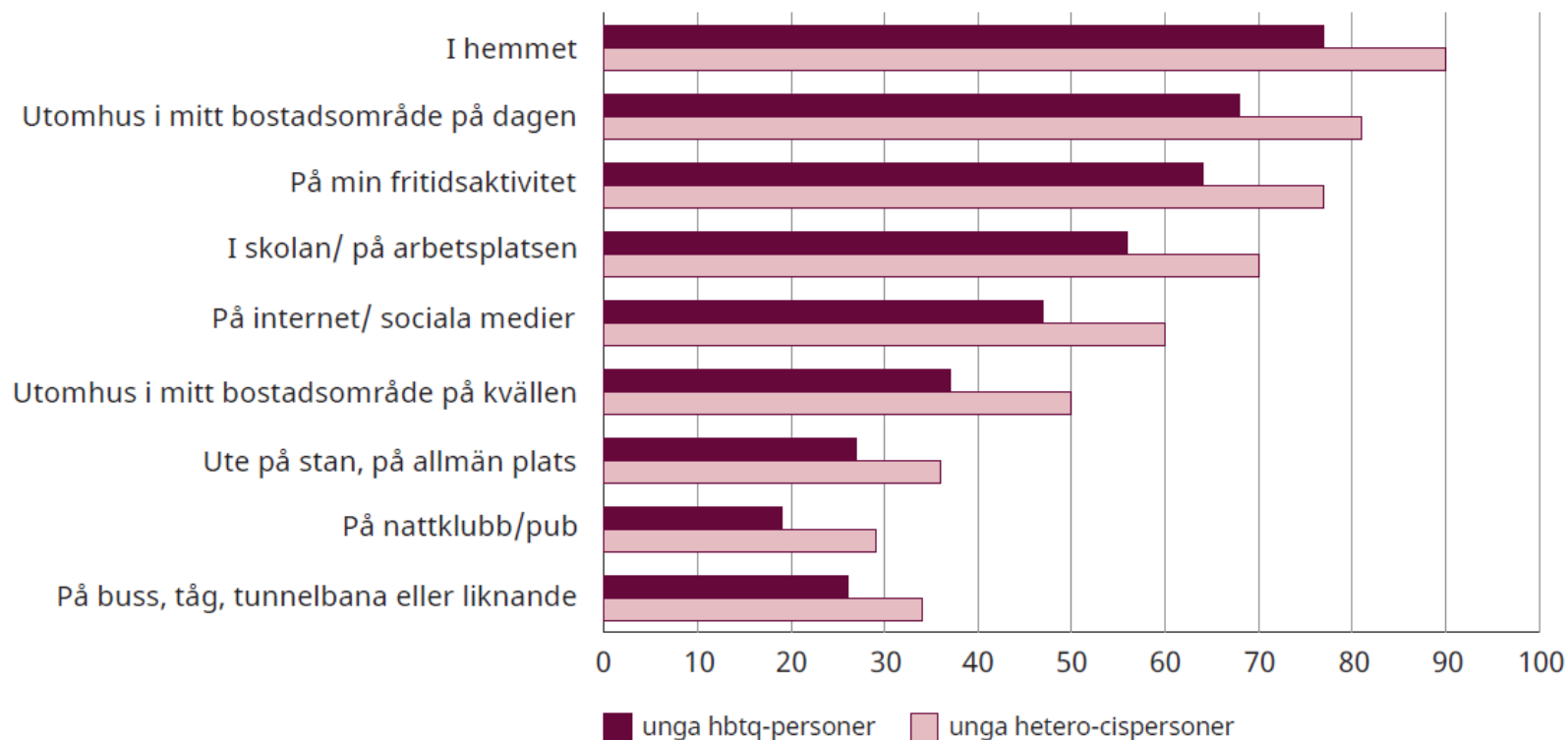
<https://www.mucf.se/publikationer/jag-ar-inte-ensam-det-finns-andra-som-jag>

OTRYGGHET OCH UTSATTHET

KÄNNER DU DIG TRYGG PÅ FÖLJANDE STÄLLEN?

– JA, ALLTID

Källa: MUCF:s Nationella ungdomsenkät 2018.

Figur 1. Andel unga som alltid känner sig trygga på de specificerade platserna, efter unga hbtq-personer och andra unga, 16–25 år, 2018.

Unga tycker om andra

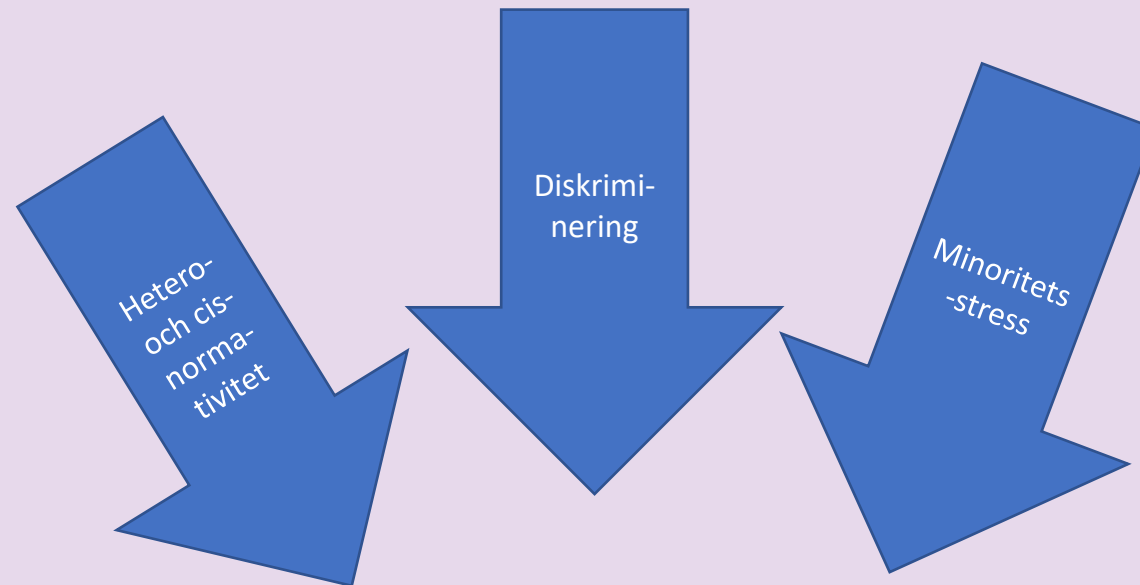
Skolelever generellt har relativt toleranta attityder till olika grupper, inklusive hbt-personer (homo-, bi- och transpersoner). Samtidigt finns det en negativ utveckling.

I undersökningen från 2013 var hbt-personer den grupp som eleverna var mest positiva till.

I undersökningen 2024/2025 är de i stället den grupp där negativa attityder är vanligast.

Varför ser det ut så här?

OHÄLSA

Minoritetsstress

Vad kommer
hända om de
får veta..?

Tycker de att
jag är konstig?

Är det tryggt
för mig att vara
här?

Tycker de att jag
är äcklig?

Kommer de
respektera
mig?

Vet de något
om sådana
som mig?

Kommer jag bli
utsatt för våld?

Måste jag
förklara mig?

Kommer de
behandla mig
dåligt?

Mikroaggressioner

Subtila fördomar - Mikroaggressioner innefattar de subtila fördomar som hbtqi-personer möter i sin vardag.

Det kan tex. handla om gester, blickar, suckar, olyckliga komplimanger och oförstående frågor.

Mikroaggressioner

Mikroaggressioner/förolämpningar kan vara svåra att upptäcka hos sig själv och är ofta oreflekterade.

Den som utsätter andra för mikroaggressioner är ofta inte själv medvetna om det, och kan känna sig förnärmade om hen blir konfronterade med det.

Mikroaggression

Kan leda till ohälsa - Att utsättas för detta återkommande i sin vardag är påfrestande och kan leda till ohälsa.

Hypervigilans

En person som återkommande utsätts för mikroaggressioner, diskriminering, hot och våld kan utveckla hypervigilans i mötet med andra.

Utbildningsmaterial

All personal på enheten har tillgång till ett referensbibliotek som ni hittar på en "dold" hemsida:

<https://www.regionkronoberg.se/jobb-och-utbildning/kurser-och-konferenser/hbtq-diplomering2/hbtq-diplomering/>

Kom ihåg att göra er självreflektion

Självreflektion - normer

Ett mål med utbildningen är att du som deltagare ska bli medveten om normer och hur du och andra påverkas av normer som rör sexualitet och kön. Vissa normer följer vi, de stämmer in på oss, andra bryter vi emot, de stämmer inte in på oss. Vi är ofta medvetna om de normer som vi eller personer i vår omgivning bryter mot. De normer vi följer kan vara svårare att se.

Denna övning handlar om att du ska reflektera över vilka normer du bryter mot gällande kön och sexualitet och vilka normer du lever i enlighet med. Läs påståendena nedan, om du känner igen dig själv i påståendet sätter du ett kryss i rutan "stämmer". Om du inte känner igen dig själv i påståendet sätter du ett kryss i rutan "stämmer inte". **Du behöver inte visa dina svar för någon annan.**

Vilka påståenden stämmer in på dig?

	Stämmer	Stämmer inte
1. När jag växte upp var det lätt att hitta förebilder på film, i tv och i böcker som speglar min sexualitet.		
2. Jag behöver inte förbereda mig för att bemöta människor som har negativa eller ifrågasättande åsikter om min sexualitet eller könsidentitet.		
3. Det är självklart för mig vilket omklädningsrum jag ska byta om i när jag går till simhallen.		

10. Det var självklart för mig vilken grupp jag hörde till när vi delades in i tjej- och killgrupper i skolan.		
11. Jag har aldrig behövt förklara mitt förnamn i samband med att jag söker vård.		
12. Jag får inte frågor om hur mina föräldrar eller andra närstående ser på min sexualitet eller könsidentitet.		
13. Jag har inte fått höra att "jag tycker om dig ändå" när jag berättat om min sexualitet.		
14. Min sexualitet eller könsidentitet är inte en viktig faktor som avgör var jag ska söka vård.		
15. Jag behöver inte förklara min sexualitet eller könsidentitet.		
16. Min sexualitet eller könsidentitet påverkar inte vilka länder jag kan resa till.		
17. När jag och min partner bokar ett gemensamt hotellrum förväntas vi sova tillsammans och får en		

Kontaktuppgifter

Xxxxxxxx Xxxxxxxxxx
för Regioner i samverkan
xxxxxxx@xxxxxxx
xxx-xxx xx xx

